

22.6.2016

Ulkoasiainministeriö

Kansalaispalvelut
KPA-10

Asia: Konsulipalveluiden antamisen keskittäminen ulkoasiainhallinnossa – toteutettujen muutosten seuranta ja niiden vaikutusten arviointi

Ulkoasiainministeriö on 11.5.2016 pyytänyt Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkkohallitukselta lausuntoa asiasta ”Konsulipalveluiden antamisen keskittämisestä ulkoasiainhallinnossa – toteutettujen muutosten seuranta ja niiden vaikutusten arviointi.” Pyydettyinä lausuntona kirkkohallitus esittää seuraavaa:

Koska kaikkia konsulipalveluja ei enää anneta kaikissa edustustoissa, tulee näitä palveluja antavien edustustojen sijaintiin kiinnittää huomiota. Tällä on erityisen suuri merkitys niiden palveluiden osalta, jotka edellyttävät henkilökohtaista asiointia sekä palveltaessa hädänalaisessa asemassa olevia ja sosiaalisia palveluja tarvitsevia.

Joidenkin maiden osalta matkat passiasioiden hoitoon muodostuvat hyvin pitkiksi ja kalliiksi. Tällaisia maita ovat esimerkiksi Saksa sekä Uusi Seelanti, jossa asuvien suomalaisten tulisi matkustaa Australiaan. Myös Kanadassa ja USA:ssa sekä Etelä-Amerikan maissa matkat saattavat muodostua esteeksi konsulipalveluiden saatavuudelle.

Konsulipalvelut hädänalaisessa asemassa oleville kuuluvat kaikkien edustustojen tehtäviin. Konsulipalveluja tarjoavien edustustojen määrän vähenemisen myötä myös merkittävä osa konsulipalvelujen asiantuntemusta keskittyy entistä harvempiin edustustoihin. Tästä huolimatta kaikkien edustustojen tulisi säilyttää riittävä valmius ja asiantuntemus hädänalaisessa asemassa olevien palveluun, sillä kaikkia konsulipalveluja ei voida hoitaa sähköisesti.

Suurissa suomalaisyhteisöissä on konsulipalveluiden tarve suurinta ja edellyttää myös sisällöllisesti laajaa ammattitaitoa. Tällaisia yhteisöjä on esimerkiksi Espanjassa, jossa pysyvästi asuu noin 13 000 suomalaista ja talvikautisin heidän määränsä nousee 20 000–30 000:een. Suurin osa heitä asuu Aurinkorannikon alueella, jossa heitä palvelee vain Malagan kunniakonsulaatti. Sen mahdollisuudet palvella hädänalaisessa asemassa olevia ovat hyvin rajalliset. Heidän lisäksi siellä

on runsaasti suomalaisia sosiaalisia palveluja tarvitsevia, jotka mm. kielitaidon puutteen vuoksi turvautuvat Malagan kunniakonsulaatin ja Aurinkorannikon suomalaisen luterilaisen seurakunnan palveluihin. Myönteisenä hankkeena oli vuosina 2011–2013 toteutettu Aurinkorannikon sosiaalityöntekijä-hanke, joka oli ulkoasiainministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön yhteishanke. Vastaavat hankkeet voisivat myös jatkossa edesauttaa suomalaisyhteisöjen palvelemista kun konsulipalveluja on keskitetty.

Vaikka sosiaaliset palvelut kuuluvat ensisijaisesti Espanjan sosiaaliviranomaisille, käytännössä ne usein siirtyvät seurakunnan diakoniatyön hoidettaviksi ja hädänalaisten palveluna kunniakonsulaatin tehtäviksi. Tarve sosiaalityöntekijälle oli ilmeinen ja hankkeen aikana työresurssit jakautuivat konsulaatin, seurakunnan ja sosiaalityöntekijän kesken selkeästi tehtäväkenttien mukaisesti. Tämän johdosta, niiden edustustojen ja kunniakonsulaattien toimialueilla, joissa asuu runsaasti ulkосуomalaisia, tulisivat konsulipalvelut turvata riittävän hyvin ja jos mahdollista sisällyttää niihin myös sosiaalipalveluja yhteistyössä suomalaisten ja paikallisten viranomaisten, seurakuntien ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Kansliapäällikkö

Jukka Keskitalo

Kirkkoneuvos

Kimmo Kääriäinen